

A Tribune for Southern Countries

■ HUGO RUIZ-DIAZ

Hugo Ruiz-Diaz (born in Paraguay) — Doctor of International Law, a member of the American Association of lawyers, legal consultant of the Committee on Writing-off of Foreign debt to the third-world countries. His main legal interests cover international humanitarian law, colonialism and anti-colonialism, Latin America and the foreign debt of the third-world countries.

Review of the article (full version available in the Belarusian part of the journal):

The author of the article recounts the history of economic and political co-operation of the countries of the Southern hemisphere, sheds the light on the development of international organizations of the third-world countries, analyzing the current role and the process of consolidation of G20 in particular. The article presents a comprehensive picture of Asian, African and South American countries' struggle for their place in the world market and the right to be presented in the most influential political organizations of the world.

Трыбуна для паўднёвых краін

■ ХУГО РУІЗ-ДЫЯЗ

Хуго Руіз Дыяз Бальбуэна (нар. у Парагваі) — доктар міжнароднага права, актыўны грамадскі дзеяч: юрыдычны кансультант Камітэту па спісанні замежнага доўту краінаў трэцяга свету; сябра Амерыканскай асацыяцыі юрыстаў; сябра міжнароднай рады Сусветнай канферэнцыі па міжнародным гуманітарным праве (Парыж 2005 г.).

Асноўная накірункі даследаванняў: міжнароднае гуманітарнае права, каланіялізм і антыкаланіялізм, Латынская Амерыка, замежны доўг краінаў трэцяга свету.

Сярод апошніх публікаций:

Le Parlement argentin envisage de répudier les dettes de la dictature
(<http://www.solidarites.ch/journal/index.php3?action=4&id=1773&aut=323>)

L'actualité de Bandoeng: quelles alternatives à l'ordre... Сумесна з Мірэлем Мендэс-Франсам (http://www.reseau-ipam.org/article.php3?id_article=705)

Argentine: Projet de loi concernant la nullité de la dette héritée de la dictature (http://www.local.attac.org/geneve/article.php3?id_article=170)

Друкуюцца з ласкавай згоды аўтара.

Крыніца — Le monde diplomatique. Верасень 2005.
http://www.monde-diplomatique.fr/2005/09/RUIZ_DIAZ/12767

Прадмова

■ СВЯТЛНА КАСІЛАВА

Святлана Касілава (нар. у 1982г.) скончыла франка-беларускі факультэт палітычных навук і пытанняў еўрапейскай інтэграцыі ЕГУ, а таксама магістратуру Каледжу Еўропы ў Варшаве. Галіны навуковых даследаванняў — трансфармацыя ў краінах Цэнтральны і Ўсходні Еўропы, пашырэнне ЕЭЗ, новая палітыка суседства ЕЭЗ, палітычная культура і палітычна легітымізацыя.

Праблема судачынення малых і вялікіх дзяржаваў напічае не адно стагоддзе. Яе можна акрэсліць як барацьбу малых нацый за самавызначэнне і незалежнасць. Пазбавіўшыся каланіяльнай залежнасці, былыя васалы сутыкнуліся з мноствам праблем. Напрыклад, падчас халоднай вайны паўстала неабходнасць ідэалагічнага атасенлення з адным з бакоў. Калі гэта дылема была вырашана на карысць стварэння альтэрнатыўнага руху, засталіся іншыя не менш важныя пытанні. Як скараціць розніцу ў эканамічным развіцці, а таксама паменшыць даўгавую залежнасць ад больш развітых краін? Як захаваць лакальну культуру і традыцыі, не саступіць націску глабалізацыі? Як абараніць права сваёй дзяржавы, а бывае і цэлага рэгіёну з уласцівымі яму асаблівасцямі?

Менавіта пытанне абароны правоў на сусветным узроўні адыгрывае значную ролю ў рэгуляванні міжнародных стасункаў. Так, ААН са сваімі шматлікімі інстытутамі і дакументамі была задумана як універсальная сістэма абароны правоў. Для малых дзяржаў арганізацыя стала трыванай, з якой магчыма заклікаць да выканання абавязкаў, ці магчыма ўнесці мадыфікацыі ў існуючу сістэму. Тым не менш, юбілейны саміт ААН паказаў, што ўніверсальныя механізмы забеспечэння правоў не такія эфектыўныя, як хацелася б. Вялікая ўвага ў прамовах лідэраў дзяржаў удзялялася рэформам ААН. Змены асабліва неабходны малым краінам для ўмацавання сваіх пазіцый у будаўніцтве сусветнага грамадства.

Артыкул Хуго Руіз-Дыяз прысвечаны асаблівасцям самасцярджэння краінаў развіцця на міжнароднай арэне. Аўтар задаецца пытаннем, як складваліся стасункі паміж развітымі краінамі і краінамі развіцця (Поўначу і Поўднем), ці была створана сіла, здольная сапраўды абараніць пазіцыі малых краінаў.

Нягледзячы на тое, што ААН не падтрымлівала эканамічнае развіццё ў накірунку, да якога імкнуліся паўднёвыя краіны, арганізацыя застаецца для іх вельмі важнай праўнай tryбуной. Пачынаючы з канца 1960-х г. былыя калоніі нават здолелі змяніць змест міжнароднага права.

У верасні 2003 г. паўднёвыя краіны пад кірауніцтвам Бразіліі, Індыі і Паўночнай Афрыкі сабатуюць канферэнцыю Сусветнай гандлёвой арганізацыі у Канкуне. Аб'яднаўшыся пад называй G20¹, яны дарэмна ставяць пытанне аб спыненні субсідый, якія ЗША і ЕЗ накіроўваюць сваім фермерам. Бразілія, Індыя і Паўднёвая Афрыка, у якіх пражывае 1,5 млрд жыхароў і ствараеца 12,5% сусветнага ўнутранага валавага прадукту, жадаюць іграць палітычную і стратэгічную ролю, якая адпавядала б іх дэмографічнаму і эканамічнаму становішчу².

Бразільскі прэзідэнт Луіс Луда да Сільва скіроўвае сваю знешнюю палітыку на ўмацаванне сувязяў паміж паўднёвымі краінамі. Так, пачынаючы са свайго абрання ў 2002 г., ён ажыццяўі чатыры візіты ў Афрыку і арганізуваў першы саміт краін Паўночнай Афрыкі і арабскіх краін у Бразіліі 10-га і 11-га траўня 2005 г. Кітай таксама працуе на карысць збліжэння паўднёвых краін: усё больш частымі становіцца дыпламатычныя візіты ў паўднёва-афрыканскія сталіцы і Гавану³; павялічваеца колькасць гандлёвых пагадненняў і пагадненняў аб супрацоўніцтве з краінамі чорнага кантynentu⁴. Больш таго, былі падпісаны пагадненні аб эканамічным і тэхналагічным супрацоўніцтве з 16 лаціна-амерыканскімі краінамі. Таксама Пекін стварыў навуковы і тэхналагічны камітэт сумесна з Бразіліяй, Мексікай, Чылі, Аргентынай і Кубай. Спадарожнік для вывучэння прыродных рэсурсаў, зроблены ў Кітаі і Бразіліі, быў запушчаны Пекінам у 1999 г.; ідзе падрыхтоўка другога.

Нават калі гэтыя падзеі больш не прадстаўляюць ідэалогію руху недалучэння 1960-х і 1970-х г., і у іх няма адкрытай крытыкі міжнароднай ліберальнай эканомікі, трэба прызнаць, што яны ёсьць новым этапам павольнага самасцярджэння паўднёвых краін на міжнароднай арэне, які пачаўся ў 1945 г.

ААН адыграла вырашальную ролю ў гэтай стратэгіі міжнароднага прызнання. Так, пасля абвяшчэння незалежнасці ў 1950—1960-х г. краіны трэцяга свету выкарыстоўвалі гэту арганізацыю ў якасці tryбуны для выражэння сваіх пазіцый, менавіта ў сферы палітычнай незалежнасці і развіцця.

У той жа час, Хартыя ААН, з'явіўшыся пасля другой сусветнай вайны, складалася з вялікай колькасці супяречнасцяў: з аднаго боку, яна ўсталёўвала сістэму калектыўнай бяспекі і міжнароднага супрацоўніцтва, з другога боку, яна прадугледжвала сістэму апекі над некаторымі паўднёвымі краінамі. Такое юрыдычнае афармленне фактычна легалізавала ўпраўленне былымі калоніямі⁵. У 1945 г., нягледзячы на тое, што міжнароднае права была вымушана адаптавацца для вырашэння блізкага канфлікту Захад—Усход, былі захаваны класічныя судачыненні паміж дзяржавамі, дзе краіны трэцяга свету яшчэ не занялі свайго месца. Акрамя гэтага, жорстка забараняючы ваенныя метады, Хартыя ААН не закранала метады эканамічнай дамінацыі, якія потым сталі ў цэнтры гепалітычных стасункаў Поўнач—Поўдзень.

Хвалая абвяшчэння незалежнасці 1950—1960-х г. змяніла выгляд ААН і паўплывала на яе работу. Канферэнцыя ў Бандунзе ў красавіку 1955 г., на якой прысутнічалі 29 дзяржаў і 30 нацыянальна-вызваленчых рухаў, была першым крокам да зменаў⁶. У той час мэтай кіраунікоў паўднёвых краін было знішчэнне каланіалізму і расавай дыскрымінацыі. Менавіта такім чынам, у кантэксце халоднай вайны, у 1961 г. з'явіўся рух недалучэння. Адмаўляючыся далучыцца да аднаго з бакоў, краіны трэцяга свету заявілі аб сабе як аб патэнцыйнай трэцяй сіле.

Здаецца, што міжнародныя стасункі набывалі новыя рысы. Менш за 10 год, з 1955 па 1964 г., 32 краіны становяцца незалежнымі, менавіта краіны чорнага кантynentu⁷. Вызваленне Алжыру

1 G20: Паўднёвая Афрыка, Егіпет, Нігерыя, Танзанія, Зімбабве, Кітай, Філіпіны, Індыя, Інданезія, Пакістан, Тайланд, Аргентына, Балівія, Бразілія, Чылі, Куба, Мексіка, Уругвай, Парагвай, Венесуэла.

2 Гл.: Paquin-Boutin Marie-Pierre. La nouvelle stratégie commerciale des puissances du Sud // Réseau d'information et de solidarité avec l'Amérique latine. 18 mars, 2005.

3 Прэзідэнт Ху Джуантаў наведаў Бразілію, Чылі, Аргентыну і Кубу ў лістападзе 2004 г. Кіраунікі Мексікі, Венесуэлы, Эквадору, Бразілії, Чылі і Кубы наведалі Кітай.

4 Servant Jean-Christophe. La Chine a l'assaut du marché africain // Le Monde diplomatique. Mai, 2005.

5 Створаны артыкулам 86 Хартыі Аб'яднаных нацый, гэты рэжым датычыў тэрыторыі пад мандатам Лігі нацый пасля першай сусветнай вайны і калоній, для якіх гэты рэжым быў зацвержаны метраполіямі. Ён перастаў дзеянічаць у 1994 г.

6 Lacouture Jean. Bandung ou la fin de l'ère coloniale // Le Monde diplomatique. Avril, 2005.

7 Туніс, Гана, Малазійская Федэрэцыя, Нігерыя, Уганда, Кенія, Танзанія, Марока, Гвінея, Сінегал, Кот-д'Івуар, Чад, Малі, Цэнтральная Афрыка, Мадагаскар, Алжыр, Конга, Конга-Заір, Руанда, Бурундзі, Бенін, Буркіна Фасо, Камерун, Габон, Малавія, Маўрытанія, Нігер, Сіера-Леонэ, Самалі, Судан, Тога, Замбія.

было здабыта на кошт асабліва жудаснай каланіяльной вайны і стала своеасаблівым сімвалам: Генры Лопэс, былы прэм'єр-міністр Конга, мяркуе, што менавіта гэта краіна паўднёвай Афрыкі “нясла крыж усёй Афрыкі” і што яе барацьба зрабіла мажлівай мірную дэкаланізацыю іншых краін французскай імперыі. Партугальская калонія (Мазамбік, Ангола, Гвінея-Біссау, Кап-Вер і Сан-Томе) распачалі жорсткую барацьбу за незалежнасць у другой палове 1970-х г.

У краінах трэцяга свету з'явілася надзея на ўмацаванне ў ААН. Сфарміраваўшы большасць у Генеральнай асамбліі, яны абапіраліся на арганізацыю для таго, каб абвясціць незаконнай каланіяльную залежнасць. 14 снежня 1960 г. рэзалюцыя 1514 прызнала легітымнасць барацьбы за нацыянальнае самавызначэнне. Упершыню за ўсю гісторыю міжнародных стасункаў легітымнасць законаў, навязаных мацнейшымі, больш не была адметнай рысай міжнароднага права⁸, а барацьба прыгнечаных супраць гвалту атрымала юрыдычнае прызнанне. У той жа час у міжнародным грамадстве з'явіліся глыбокія супяречнасці.

У 1970-х г. паўднёвія краіны выкарыстоўвалі ААН у якасці “антыімперыялістычнай” трывуны, каб прызнаць нацыянальна-вызваленчыя рухі, такія як Арганізацыя вызвалення Палестыны (пасля гістарычнай прамовы Ясіра Арафата 13 лістапада 1974 г.) або Арганізацыя паўднёва-ўсходняга афрыканскага народу — вызваленчы рух у Намібіі (пад акупацыяй Паўднёвой Афрыкі), запрошанай у якасці назіральніка.

Тым не менш, пасля канферэнцыі у Бандунзе афіцыйнае стварэнне руху недалучэння ў Белградзе ў верасні 1961 г. не абыйшлося без некаторых непаразуменняў. На самай справе, вызваленчы рух з'явіўся яшчэ пасля неафіцыйнай канферэнцыі 26 снежня 1957 г. у Каіры. Савецкі Саюз, які падтрымаў Гамала Абдэль Насэра ў Суэцкім крыйзісе⁹ і абвясціў сябе “сапраўдным саюзнікам трэцяга свету”, прыняў актыўны ўдзел у справе стварэння руху, чым паставіў пад сумненне яго незалежнасць. Не абыйшлося таксама і без Японіі: падпісадкаваная ЗША, яна таксама калісьці была моцнай каланіяльной краінай.

Такія “шэрыя” зонымагчыма было знайсці на працягу ўсёй гісторыі цяжкага самасцярджэння паўднёвых краін у міжнароднай геапалітычнай гульні. Тым не менш, прымаючы новыя краіны, рух недалучэння павялічваецца з 25 да 100 удзельнікаў. Шматлікія саміты праходзяць адзін за адным, уяўляючы сабой сапраўдная пасяджэнні краінаў паступовага развіцця (Каір 1964 г., Алжыр 1973 г., Гавана 1979 г., Белград 1989 г.).

Гэта “сіла слабых”¹⁰, выступаючы з трывуны ААН, працягвала ў 1960—1975 г. рабіць унёсак у развіццё міжнароднага права ў накірунку больш канструктыўных дачыненняў паміж Поўднем і Поўначчу. Ужо ў 1957 г. рэзалюцыя Генеральнай асамбліі у першы раз выкарыстала тэрмін “развіццёвія краіны”. Але асаблівая перамога была атрымана развіццёвымі краінамі са стварэннем у 1964 г. Канферэнцыі Аб’яднаных нацый па гандлі і развіцці.

“Дэкаланізацыя змяніла міжнародную арэну, — распавядае былы сакратар Канферэнцыі Аб’яднаных нацый па гандлі і развіцці Рубенс Рыкупера — Яна прынесла мільёнам забытых народоў абяцанне палітычнай незалежнасці, развіцця і сацыяльной справядлівасці¹¹”.

Але палітычная незалежнасць застаецца ілюзорнай, калі законы міжнароднага рынку пазбаўляюць народы іх багацця на карысць чужаземных інвестараў. Канферэнцыя Аб’яднаных нацый па гандлі і развіцці падтрымлівала стратэгіі індустрыйнай аўтаноміі паўднёвых краін, а таксама палітыку замяшчэння паўночнай прадукцыі імпартам з краінай развіцця. Па выніках Канферэнцыі была створана “Група 77”, якая складалася з краін трэцяга свету, прадстаўляла іх інтэрэсы ў ААН і сёння налічвае 132 краіны.

Разумеючы ў якой эканамічнай пастцы яны знаходзяцца, кіраўнікі руху недалучэння збіраюцца ў Алжыры ў 1973 г. і дабіваюцца склікання надзвычайнага сходу Генеральнай асамбліі ААН у траўні 1974 г., прысвечанага праблемам развіцця. На ім крытыкуюцца асновы міжнародных адносін. Больш дакладна, Генеральная асамблея пастаўляе, што “гарманічнае і сбалансаваное развіццё міжнароднай супольнасці стала немагчымым ва ўмовах цяперашняга эканамічнага пададку. (...) [Гэты парадак] не адпавядае развіццю сучасных палітычных і эканамічных стасункаў”

⁸ Chaumont Charles Cours général de droit international public. Recueil des cours de l'académie de droit international de La Haye, II, 1970.

⁹ У 1956 г. Гамаль Абдэль Насэр, прэзідэнт Егіпту, вырашыў нацыяналізаваць Кампанію Суэцкага канала. Вялікая Брытанія, Францыя і Ізраіль атакуюць Егіпет, але вымушаны адступіць пасля ўмешальніцтва ЗША і СССР.

¹⁰ Charvin Robert. Le discours sur le droit international. Introduction critique au droit international. Presses universitaires de Lyon, 1984.

¹¹ Цытавана ў André Linard dans «La Crise dans la contestation à l'intégration», ONU, droits pour tous ou loi du plus fort? Cetim, Genève, 2005.

(рэзалюцыя 3201). Пад ціскам паўднёвых краін Асамблея выказалася за новы міжнародны эканамічны парадак¹².

Краіны трэцяга свету асуджаюць дачыненні дамінавання, па якіх жыве міжнародная супольнасць, а таксама “усёда звольнае, ліберальнае і абыякавае”¹³ права, якое робіць жабрацтва легітымным. Увогуле юрыдычная норма не больш, чым фікцыя, калі яна не заўважае няроўнасці у ста-сунках паміж дзяржавамі¹⁴. Але, такім чынам, увесь капіталістычны ўклад і міжнародны парадак ставяцца пад пагрозу. Па словах Махамеда Беджауі, былога прадстаўніка Алжыру ў ЮНЕСКА, абставіны складваюцца наступным чынам: “Усе ведаюць, што цяперашні парадак — нонсэнс, аднак ён трываецца больш трывала, чым калісьці... Гэта тлумачыцца тым, што разам з антыка-ланіяльной і антыглабалісцкай логікай развіваецца іншая, якая ўяўляе сувязь прыбытку, рэнта-бельнасці, жорсткага рэалізму і сілы¹⁵”.

Патрабаванне новага міжнароднага эканамічнага парадку дапаўніяеца ў канцы 1974 г. дэклара-цыяй аб “еканамічных правах і абавязках дзяржаў у іх дачыненнях”. У ёй былі заяўленыя: права на нацыяналізацыю (якое асабліва датычыць нацыяналізацыі рэсурсаў нафты), падпарадкован-не транснацыянальных карпарацый законам дзяржавы, што іх прымае, рэгулюванне міжнародных інвестыцый, контроль за капиталам і фінансамі, права экспрапрыяцыі замежнай маёmacі, права на прыродныя рэсурсы, права на развіццё¹⁶... Вылучэнне гэтых патрабаванняў таксама дало краінам трэцяга свету магчымасць пацвердзіць свою колькасную перавагу. Яны складаюць вялікую праграму дзеянняў у сферы харчавання і гандлю, распавісюду тэхналогіі і капіталу.

Але гэтыя палажэнні — усяго толькі палітычныя дэкларацыі, і яны не маюць юрыдычнай сілы. Перамога ліберальнай мадэлі перашкаджае трансфармацыі міжнароднай юрыдычнай сістэмы. Больш таго, знікненне антаганізму Захад-Усход пазбавіла краіны трэцяга свету знаёмай сістэмы каардынатаў і прывяло да іх палітычнай і эканамічнай ізоляцыі. Патрабаванні гэтых краін, тым не менш, знайшлі сваё адлюстраванне ў паняцці сусветных публічных даброт, прызнаных у канвенцыі Мантэга Бай аб марскім праве 1982 г. Аднак гэта паняцце яшчэ не атрымала неабходнага развіцця.

Нягледзячы на тое, што рух паўднёвых краін адыграў значную гістарычную ролю ў барацьбе супраць каланіялізму і імперыялізму, перагляду эканамічнага і палітычнага парадку так і не адбылося. Ва ўмовах, калі глабалізацыя падаўляе эканамічнае і сацыяльнае супрацоўніцтва, “права на вызваленне, на салідарнасць і надзею замяніяеца на права на абарону, спачуванне і падаўленне пры дапамозе міжнароднага гуманітарнага права”¹⁷.

Супрацьстаянне Поўнач—Поўдзень захавалася ў сучасным эканамічным і гандлёвым парадку, навязаным развітым краінам пачынаючы з 1980-х г. З'яўляюцца новыя фармаванні: G90, якая выступае за знішчэнне фінансавай падтрымкі экспарту сельска-гаспадарчай прадукцыі; G20, створаная да пятай міжурадавай канферэнцыі Сусветнай гандлёвой арганізацыі ў Канкуне ў ве-расні 2003. G20 (не блытаць з G8) складаецца з развіццёвых краінаў і імкнецца зрабіць гандлёвыя перамовы больш справядлівымі¹⁸.

У ходзе канферэнцыі ў горадзе Доха ў 2001 г. паўднёвия краіны ўжо заявілі свае сумесныя пазіцыі, куды ўвайшлі патрабаванне скасавання сельскагаспадарчых датацый развітым краінамі; суадносіны паміж знешнім доўгам, развіццём і міжнародным гандлем; частковая рэформа міжнародных пагадненняў па абароне інтэлектуальных правоў у сферы аховы здароўя і доступу да медыкаментаў.

З самага моманту стварэння G20 вызывала вялікі інтерэс і давала новыя надзеі, асабліва пасля падзеі на канферэнцыі ў Канкуне. Пасля гэтага G20 узмацнілася ў ходзе міжурадавых сустэреч у Бразіліі (у снежні 2003) і ў Сан-Паўлу (12 чэрвеня 2004) з нагоды XI гадавіны Канферэнцыі Аб'яднаных нацый па гандлі і развіцці. Зараз гэта групоўка іграе ролю галоўнага і легітымнага партнёра падчас гандлёвых перамоў па сельскай гаспадарцы ў рамках Сусветнай гандлёвой арганізацыі.

12 “Дэкларацыя аб усталіванні новага міжнароднага эканамічнага парадку”, рэзалюцыя 3201 (S-VI), 1974.

13 Bedjaoui Mohammed. Pour un nouvel ordre économique international. Unesco. Paris, 1978.

14 Salmon Jean. Le procédé de la fiction en droit international. Revue belge de droit international. T. I. Bruxelles, 1974.

15 Bedjaoui Mohammed. Op. cit.

16 Гл. Рэзалюцыю 3218 (XXIX), “Хартыя эканамічных правоў і абавязкаў дзяржаў”, 12 снежня 1974.

17 Sur Serge. Les phénomènes de mode en droit international. SFDI. colloque de Paris. Le Droit international et le Temps. A. Pedone. Paris, 2001.

18 Створаная ў жніўні 2003 г., гэта група паменшылася з 23 да 19 краінаў: Аргентына, Балівія, Бразілія, Чылі, Кітай, Куба, Егіпет, Індыя, Інданезія, Мексіка, Нігерыя, Пакістан, Парагвай, Філіпіны, Паўднёвая Афрыка, Тайланд, Танзанія, Венесуэла, Зімбабве.

Краіны G20 прадстаўляюць амаль 70% насельніцтва і 26% міжнароднага сельскагаспадарчага экспарту. Тым не менш, паасобку яны вельмі саступаюць пайночна-амерыканскай сіле: краіны Лацінскай Амерыкі існуюць паміж супраціўленнем закідам Вашынгтону і страхам перад мажлівымі рэпрэсіямі. Менавіта таму Чылі падпісала з ЗША пагадненне аб свабодным гандлі; Гватэмала, Сальвадор і Гандурас ратыфікавалі такое ж пагадненне; Балівія, Калумбія, Эквадор і Перу ўдзельнічаюць у перамовах.

Як жа пераадолець адрозненні ў інтарэсах паміж вялікімі дзяржавамі G20, такімі як Індыя ці Бразілія, і іншымі краінамі? Напрыклад, Індыя ёсць барацьбітом за адкрыццё сельскагаспадарчых рынкаў, нават пры тым, што яна падтрымлівае дзяржаўнае рэгулюванне сельскай гаспадаркі. Што датычыць бяднейшых краінаў, яны хочуць абараніць сваю прадукцыю ад сусветнай канкурэнцыі. Венесуэла пад кіраўніцтвам Хуго Чавеса ўвогуле прапанавала Балівійскую альтэрнатыву Лацінскай Амерыкі і Карыбскага басейну, якая не ўпісваецца ў логіку свабоднага гандлю і канкурэнцыі. Так, створаная на аснове супрацоўніцтва, палітычнай, сацыяльнай, культурнай і навуковай салідарнасці, яна прызначана кампенсаваць структурную няроўнасць, якая аслабляе краіны развіцця.

Зыходзячы з той жа логікі, 30 чэрвеня 2005 г. Чавес і 14 кіраўнікоў дзяржаў Лацінскай Амерыкі падпісалі ў Пуэрта Ла Круз (Венесуэла) пагадненне аб стварэнні “Петракараіб”, рэгіянальной нафтавай кампаніі, што дазволіць Каракасу пастаўляць нафту бедным краінам па лепшых цэнах з улікам аблегчанага рэжыму аплаты.

У адрозненні ад груповак 1960—1970-х г., G20 яўна не пратэстуе супраць эканамічнай організацыі міжнароднай супольнасці і не выказваеца за альтэрнатывную сацыяльную мадэль. Нават калі здаеца, што яна ёсць процідзеяннем паўднёвых краін індустрыйальным краінам, яшчэ не зразумела аб якой перагрупоўцы сілы ідзе гаворка і як яна будзе адбывацца. Тым не менш, G20 прэзентуе новыя стасункі паміж Поўднем і Поўначчу, і яны былі прызнаны ААН, калі у 2004 г. быў абвешчаны штогадовы дзень супраць паміж паўднёвымі краінамі¹⁹.

■ 3 ФРАНЦУЗСКАЕ ПЕРАКЛАЛА СВЯТЛНА КАСІЛАВА

19 Рэзалюцыя 58/220, якая абвясціла 19 снежня штогадовым днём супрацоўніцтва паміж паўднёвымі краінамі.